

Aan de slag met... de burgemeester!

Korte beschrijving

De leerlingen gaan aan de slag met het bestuur van de gemeente en de rol die de burgemeester hierbij speelt.

Niveau

Groep 7 en 8

Leerdoelen

- Leerlingen weten wie hun burgemeester is.
- Leerlingen weten wat de taken van de burgemeester zijn.
- Leerlingen snappen voor welke dilemma's de burgemeester staat bij het handhaven van de openbare orde en veiligheid.

Duur

+/- 60 minuten

Benodigheden

- Een digibord met internettoegang
- Voor iedere leerling een kopie van het **werkblad 'De burgemeester'**
- Afhankelijk van hoeveel casussen je wilt behandelen:
 - Voor iedere leerling een kopie van het **werkblad 'Nieuwsbericht demonstratie verboden'**
 - Voor iedere leerling een kopie van het **werkblad 'Nieuwsbericht Kermis afgelast'**
 - Voor iedere leerling een kopie van het **werkblad 'Nieuwsbericht Sluiting woning'**
- (eventueel) een computer met internettoegang voor elk groepje

De werkvorm stap voor stap

Introductie

1. Vertel dat jullie vandaag aan de slag gaan met 'de burgemeester'. Haal wat voorkennis op: wie weet er wat een burgemeester is en wat die doet? Een veelgenoemd antwoord is dat de burgemeester 'de baas van de stad is'. Leg uit dat dat niet zo is en dat dit wordt uitgelegd in de video die jullie zo gaan kijken.
2. Bekijk eerst klassikaal de volgende video van het Klokhuis: [Wat doet een burgemeester?](#). In deze video wordt uitgelegd wat een burgemeester doet. Ook wordt in de video kort uitgelegd wat de gemeenteraad is. Naar aanleiding van de video kun je dus uitleggen dat niet de burgemeester, maar de gemeenteraad de baas van de gemeente is. En ook dat de burgemeester wél belangrijke taken heeft.

Aan de slag met opdracht 1 en opdracht 2 (individueel)

3. Deel nu aan iedere leerling een kopie van het **werkblad 'De burgemeester'** uit. Instrueer de leerlingen dat ze nu zelfstandig aan de slag kunnen met **opdracht 1** en **opdracht 2**. Loop rond om de leerlingen te helpen.

Tip: bij opdracht 1 gaan de leerlingen op internet op zoek naar de burgemeester van hun eigen gemeente. Als je dit onwenselijk vindt, dan kun je er ook voor kiezen om klassikaal op het digibord naar de website van de gemeente te gaan en de burgemeester op te zoeken.

Nabespreking opdracht 1 en opdracht 2 (klassikaal)

4. Bespreek opdracht 1 na. Je kunt hierbij de volgende punten aanhalen:
 - a. Bespreek de juiste antwoorden. De burgemeester vind je op de site van jullie gemeente.
 - b. Vraag of de leerlingen weten hoe wordt bepaald wie de burgemeester wordt. Als er ergens een burgemeester nodig is, kan iedereen solliciteren. Meestal zijn het de leden van de gemeenteraad die de beste kandidaat kiezen. Je kunt vertellen dat het soms zelfs gebeurt dat kinderen solliciteren, zoals de 6-jarige Mairén uit Nootdorp. Een filmpje vind je [hier](#).
5. Bespreek opdracht 2 na. Je kunt hierbij de volgende punten aanhalen:
 - c. Bespreek de goede en foute antwoorden; het goede antwoord is antwoord B.
 - d. Vraag waarom B het goede antwoord is. De gemeenteraad wordt elke vier jaar gekozen door de burgers. Vraag ook wat de andere antwoorden precies inhouden. Wat betekent het eigenlijk als je een vergadering moet leiden? Of als je het gezag voert over de politie en brandweer?
 - e. Je kunt de leerlingen vragen of ze nog andere dingen weten die de burgemeester doet. Bijvoorbeeld lintjes uitreiken of gebouwen openen.

Aan de slag met opdracht 3a (klassikaal)

6. Jullie gaan nu met opdracht 3a aan de slag. Opdracht 3 bestaat uit nieuwsberichten over burgemeesters die voor een lastig dilemma stonden en daarover een beslissing hebben genomen. Het eerste nieuwsbericht staat op het werkblad 'De burgemeester' dat de leerlingen al hebben. Dit nieuwsbericht bespreek je klassikaal.
 - a. Vraag een leerling om het nieuwsbericht voor te lezen.
 - b. Vraag vervolgens wie kan uitleggen wat het dilemma van de burgemeester was.
 - c. Vraag vervolgens de leerlingen om na te denken over of zij dezelfde keuze zouden hebben gemaakt. Dit kun je met handopsteken doen, maar ook door middel van een 'over de lijn' met aan de ene kant 'ik zou hetzelfde hebben besloten en aan de andere kant 'ik zou wat anders hebben besloten'. Haal klassikaal enkele overwegingen van beide 'kampen' op.

Aan de slag met opdracht 3b (individueel & in groepjes)

7. Deel de klas in in kleinere groepjes van maximaal 5 leerlingen.
8. Leg uit dat de leerlingen aan de slag gaan met **opdracht 3b**. Leg uit dat de leerlingen een nieuw werkblad met een nieuwsbericht krijgen waar ze deels individueel en deels in groepsverband mee aan de slag gaan. Net als in het eerste voorbeeld dat je zojuist klassikaal hebt besproken, bepalen de leerlingen voor zichzelf wat het dilemma is en of ze hetzelfde zouden hebben besloten als de burgemeester. Dit schrijven ze op. Vervolgens bespreken ze in hun groepje wat de anderen vinden over het besluit van de burgemeester. Dit schrijven ze ook op.
9. Loop, als ze aan het werk zijn, langs de groepjes om eventueel moeilijke woorden en zinnen in de nieuwsberichten toe te lichten.

Nabespreking opdracht 3b (klassikaal)

10. Als iedereen klaar is, bespreek je het nieuwsbericht klassikaal na. Geef hierbij extra aandacht aan de moeilijke zinnen en woorden in de nieuwsberichten; wat wordt hier mee bedoeld?
11. Leg vooral de focus op de punten waar de leerlingen het onderling over eens konden worden en de punten waar de leerlingen onderling over van mening verschilden.
12. Bepaal zelf of er nog tijd is voor meer nieuwsberichten om te behandelen. Er zijn in totaal 3 nieuwsberichten (**werkblad 'Nieuwsbericht demonstratie verboden'**, **werkblad 'Nieuwsbericht Kermis afgelast'** & **werkblad 'Nieuwsbericht Sluiting woning'**).

Aan de slag met opdracht 4 (individueel)

13. Vertel dat sommige gemeenten in Nederland ook een kinderburgemeester hebben die zich inzet voor de belangen van kinderen.
14. Leg uit dat de leerlingen individueel aan de slag gaan met **opdracht 4**. Bij deze opdracht gaan ze nadenken over wat ze zouden veranderen in hun gemeente als ze voor één dag kinderburgemeester zouden zijn.

Nabespreking opdracht 4 (klassikaal)

15. Als iedereen klaar is, vraag je aan enkele leerlingen om hun plan te presenteren. Daag de leerlingen hierbij uit om hun argumentatie aan te scherpen wanneer deze nog niet echt hout snijdt (zoals: 'Wij willen een bos, want het is goed als er bomen zijn.').

Tip: als er bij meerdere leerlingen een duidelijk concreet idee voor de gemeente naar voren komt, overweeg dan om met de leerlingen dit idee te delen met de gemeente! Je kunt bijvoorbeeld gezamenlijk een mail sturen naar de griffie en de (kinder)burgemeester. De griffie zorgt dat het bericht naar de raadsleden wordt gestuurd.

Tip: wil je de klas meer leren over de gemeenteraad? Boek dan [het \(gratis\) programma Democracy](#) waarbij de klas onder leiding van een begeleider van ProDemos en met aanwezigheid van een gemeenteraadslid, de gemeenteraad gaat naspelen in de raadszaal van jouw gemeente!

Werkblad ‘De burgemeester’

Opdracht 1

Elke gemeente heeft een burgemeester. Zoek op internet op hoe de burgemeester van jouw gemeente heet. Je kunt dit bijvoorbeeld vinden op de website van jouw gemeente. Zoek ook op van welke politieke partij hij of zij lid is.

Ik woon in de gemeente.....

De burgemeester van mijn gemeente heet.....

Opdracht 2

De burgemeester heeft een aantal belangrijke taken. Welke van de taken hieronder hoort niet bij de burgemeester?

- A. Zorgen voor orde en veiligheid in de gemeente
- B. Bepalen wie er in de gemeenteraad zit
- C. Gezag voeren over de politie en brandweer
- D. De vergaderingen van de gemeenteraad leiden

Opdracht 3

Opdracht 3a (klassikaal)

Lees het krantenartikel op de achterkant.

- A. Wat is het dilemma van de burgemeester?

.....
.....

- B. Ik zou **wel / niet** hetzelfde doen als de burgemeester, want:

.....
.....

Bron: deze tekst is grotendeels overgenomen van de website van Omroep West (6 januari 2025).

Opdracht 3b (individueel & in groepjes)

Jouw juf of meester deelt een nieuw werkblad uit met daarop een nieuwsbericht. Lees dit nieuwsbericht en vul eerst voor jezelf de antwoorden op de vragen in. Wat is het dilemma waar de burgemeester voor stond? Zou jij hetzelfde hebben gedaan als de burgemeester? Waarom wel of niet? Bespreek daarna de antwoorden met je groepje. Zijn jullie het met elkaar eens?

Opdracht 4

Stel dat jij voor één dag kinderburgemeester zou zijn, waar zou jij je dan voor inzetten? Schrijf niet alleen waarvoor jij je graag in zou willen zetten, maar ook **waarom** jij je hiervoor in zou willen zetten.

Bijvoorbeeld: "Ik vind dat er in onze gemeente meer fietspaden moeten komen. **Ten eerste** vanwege de veiligheid. Veel kinderen gaan met de fiets naar school. Ze moeten nu op de autoweg fietsen, naast al het andere verkeer. Dat is gevaarlijk. **Ten tweede** vanwege de gezondheid. Fietsen is gezond. Als er meer fietspaden zijn, gaan mensen eerder met de fiets in plaats van met de auto. Dan bewegen ze dus meer en bewegen is gezond. **Kortom**: kom op met die fietspaden!"

Als ik kinderburgemeester zou zijn, dan zou ik ervoor zorgen dat...:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Nieuwsbericht – Demonstratie verboden

Bron: deze tekst is grotendeels overgenomen uit de krant het Algemeen Dagblad (23 januari 2025).

a) Wat is het dilemma van de burgemeester?

.....

.....

b) Ik zou **wel** / **niet** hetzelfde doen als de burgemeester, want:

.....

.....

c) Bespreek met je groepsgenoten wat zij vinden. Mijn groepje is het **wel** / **niet** / **een beetje** met mij eens, zij vinden:

.....

.....

Nieuwsbericht – Kermis afgelast

Bron: deze tekst is grotendeels overgenomen van de website van Omroep Flevoland (13 augustus 2025).

a) Wat is het dilemma van de burgemeester?

.....

.....

b) Ik zou **wel** / **niet** hetzelfde doen als de burgemeester, want:

.....

.....

c) Bespreek met je groepsgenoten wat zij vinden. Mijn groepje is het **wel** / **niet** / **een beetje** met mij eens, zij vinden:

.....

.....

Nieuwsbericht – Sluiting woning

Bron: deze tekst is grotendeels overgenomen uit de krant de Tubantia (18 februari 2025).

a) Wat is het dilemma van de burgemeester?

.....

.....

b) Ik zou **wel / niet** hetzelfde doen als de burgemeester, want:

.....

.....

c) Bespreek met je groepsgenoten wat zij vinden. Mijn groepje is het **wel / niet / een beetje** met mij eens, zij vinden:

.....

.....